

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Promptvarii exequialis pars ...

Continens centurias II. dispositionum, quibus themata funebria sive
scripturae dicta varia ...

Bidembach, Felix

Francofurti, 1625

Thema III.

[urn:nbn:de:bsz:31-130978](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130978)

Vsus 1. Hoc autem fieri permittit, vt nunquam simi-
temerarii, audaculi & præsumptuosi sicut Petrus, Matth
26. v. 35. nec plus tribuamus viribus nostris quam par est
2. Vt tales postmodum possint consolari eos qui in om-
ni pressura sunt, 2. Cor. 1. v. 4. Tu conuersus confirma
fratres, Luc. 22. v. 32.

L. III. Debent vehementer perturbati suum dolorem
effundere in sinum alicuius amici, aut Ecclesiæ ministri:
alioquin metus est ne absorbeantur à tristitia. Vide Syr.
38. v. 20. Man soll es herauß lassen/vnd nit in sich fressen.
quod Dauidi graue est, Psal. 39. v. 4.

F I N I S.

T H E M A III.

Hiob. 5.

*Ingredieris in senectute vegeta sepulchrum, & sicut in-
fertur aceruus tritici in tempore suo.*

D I S P O S I T I O.

Hæc quæ legimus verba sunt Eliphaz Themanitis, a-
mici illius Hiobis, qui in hoc capite multis argumentis
probat, quod Deus neminem innocentem vnquam per-
diderit. Deinde docet, quam bene Deus agat cum his qui
patienter ferunt calamitates ab ipso immittas. Inter cæ-
tera hoc etiam habet, quod tales ad senectutem vegetam
pertingant, & non ante tempus moriantur. Quamuis igitur
Eliphaz in hoc errauerit, quod Hiobum vult facere
hominem sceleratum, quia tanta patiatur mala: tamen e-
gregias profert sententias, veras & notatu maxime di-
gnas. Talis etiam hæc est vna.

Vbi similitudine egregia docet, quomodo senibus be-
nefaciat Dominus, si scilicet in ætate iusta & matura in-
ferantur in sepulchrum, sicut aceruus tritici infertur in
horreum tempore messis. Hanc primum similitudinem
excuciemus. Deinde subiiciemus locos communes.

Bbb 4 Textus.

Textus.

Primum simpliciter rem proponit Eliphaz, deinde figurate. Quod solenne est alias Prophetis, & ipsi Dauidi in Psalmis.

Beatus inquit supra versu 17. qui corripitur à Domino. & infert: Ergo nec tu reprobos correptionem altissimi. Nam multa beneficia confert in illos, qui patienter ipsius correptiones ferunt. Hoc tu experieris etiam. Et inter cætera hoc est in specie: In senectute vegeta ingredieris in sepulchrum. Sicut te Dominus viuere ad longam & tardam senectam Nō in medio cursu abripiet te DOMINVS.

Hoc iam ostendit similitudine non inepta.

Senectutem enim bonam confert messi maturæ.

1. Aristæ primum sunt tenues, sic homo iuuenis.

2. Multis iniuriis tempestatum obnoxia. Sic hominis tota vita multis miseris. Militia Hiob 7. v. 1.

3. Tandem albesunt & maturescunt circa messem aristæ. Ita tandem senes canescunt & saturi fiunt dierum.

4. Tunc itaque colliguntur manipuli (sive mergetes, die Korgarben) & inferuntur in horreum.

Sic tandem homo senex inferitur sepulchro.

Sic etiam ipse Cicero comparat senes vegetos, pomis & frugibus maturis. Vbi & hoc notandum.

5. Sicut fruges maturæ per se decidunt: ita senes tranquilla morte decedunt, paulatim deficiunt, & extinguuntur lenissima morte. Sie leschen auch wie ein Liechlein. Hinc scriptura sapius, *defecit & mortuus est*, Gen. 25. & 35.

L O C I.

I. Magnum Dei beneficium est, viuere ad longam senectam. Singulares enim sunt promissiones illæ: Exo. 20. v. 12. Deut. 5. v. 16. Ephes. 6. v. 2. & 3. vt sis longæuus super terram.

Et Proverb. 3. v. 2. & 9. v. 11. Psal. 91. v. 16. Wann man das Korn läßt zeitig werden, daß es sein Wückerlich ein-
kompt: Das stehet wol.

Sicut

Sicut con
sicut fore
quam euell
vires aut q

Vide que
mergetes po
ben auff den
staarfüßret

Sed main
tam, sed bon
De hoc pt
Id etiam p

suauitate bon
affigit. Barf
Et deseri bu

Contra g
quid futurum
plorat Hisk
pias in medi

Et pro ho
est in popu
55. v. 24.

At licet m
ptionem: ita
cuius est cito.

Patet id e
& legq.
Ideoque

v. 6 in ipsi
viuere, viuat
Ipse Don

Eccē pra
Quia per
ni cum sim
Quibus
& seruauit

Sicut contra Psalmus 129 v. 7. de his loquitur, qui sunt sicut fenam rectorum, tales fruges, quæ exarscunt antequam euellantur: id quibus non implevit manum suam qui metit, aut qui manipulos colligit, sinum suum non implet.

Vide querelam Hierc. 9. v. 22. non collecti sumus sicut mergetes post messem. Das steht vbel/wann die Garben auff dem Acker verderben vnd nicht zu rechter Zeit eingeühret werden.

Sed maius beneficium est, non tantum viuere ad senectam, sed bonam & vegetam senectam viuere.

De hoc principaliter agit Eliphaz hoc loco.

Id etiam promittitur Abrahamo Gen. 15. sepelietis in senectute bona. Alioquin triste sæpe & graue senium plus affligit. Barfillai enumerat illas molestias, 2. Sam. 19. v. 35. Et describuntur Eccles. 11. v. 2.

Contra graue est, abripi in medio cursu vitæ, nescimus quid futurum de nostris, die noch nicht erzogen sind. Id deplorat Hiskia, Esa. 38. v. 10. Psalm. 102. v. 25. Nemo abripias in medio cursu.

Et pro hoc licet omnino nobis orare. Nam malis hoc est in pœnam, quod non sunt dimidiaturi dies suos. Psalm. 55. v. 24.

At sicut nulla Regula est quæ non habeat suam exceptionem; ita hic quoque comparatum est. Interdum felicius est cito abripi, prout sunt tempora.

Patet id exemplo Josiæ, 1. Reg. 22. v. 20. & Sap. 4. v. 10. & seqq.

Ideoque cum sortes nostræ in manu Domini, Psalm. 31. v. 6 in ipsius beneplacito acquiescendum. Si velit nos viuere, viuamus; si velit mori, moriamur.

Ipsè Dominus faciat quod vult. 1. Sam. 3. v. 18.

Eccè præsto sum Domine, si dixerit, 2. Sam. 15. v. 26.

Quia perinde est siue viuamus, siue moriamur, Domini cum simus, Rom. 14. v. 7. & 8.

Quibus contingit tarda & bona senectus, illi sint grati & seruiant Deo, cum Simeone expectantes redemptionem

Bbb 5 nem

nem Luc. 2. v. 25. Orent frequenter ex Psal. 71. v. 9. & 18.

L. II. Monet hic locus senes vegetos, vt cum maturæ iam sint ætatis, non sint impatientes, quando Dominus illos voluerit decerpere aut demetere. Cogita: *Die fructus est zeitig.* Ideoque inferendæ mergetes in horreum. Syr. 41 in fine.

L. III. Quia Christus etiam horrei facit mentionem, in quo colligendi tantum sunt pii, Matth. 3. v. 12. & 13 v. 40. Caueamus ne inueniamur inter zizania comburenda.

L. IV. Quia hæc similitudo potest aptari ad totam hominis vitam, sicut supra in paraphrasi Textus dictum: debet & hoc in nobis excitare patientiam, quia post multas tempestates colligemur in horreum Domini. Eunt ibant & stebant, venient autem cum exultatione portantes manipulos suos, Psalm. 126. v. 6. Vide simile aliquid, Mich. 4. v. 12.

Hoc vnum agamus, vt simus bonum frumentum Domino, sicut Ignatius dixit, se bestiarum dentibus commolendum, vt mundus panis inueniatur, Euseb. libr. 3. cap. 36.

F I N I S.

THEMA IV.

Psalm. 31 v. 16.

In manu tua sunt tempora mea.

D I S P O S I T I O.

Quia Saluator noster Jesus Christus verba huius Psalmi, ex vers. 6. quæ in agone mortis & in cruce protulit. In manus tuas, Domine, &c. hinc mutuatus est, ideoque Davidem in persona filii incarnandi hunc Psalmum decantasse, recte senserunt veteres. Multa autem singularia habet hic Psalmus, & inter cætera hæc etiam paucula verba, quæ prælegimus. Illa si accuratius pensitauerimus, multum in recessu habere intelligemus.

Paucula

Paucula
mus doct

Graniffi
de iniuria

aufere. Vic
& de Chris

Saulis, per
Christo vid

v. 17. Mat

His omni
fidere ait P

Vnde ta
scio enim

tempora, n

v. 4. Scine
isti dabit.

Vel si per
ms intelligi

culi Hoc fe

Entis 31

Hinc erig
ante tempo

mo ipsam p

dicitur, cur

(quod qui

minia expe

sum hostit

poterant;
& 8. v. 20.

Primo
quod tem

etiam in
DOMIN.